

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan asettaminen vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleja varten

KH 27.01.2025 § 13
12/00.00.01/2025

Valmistelija

Tietohallintosihteeri Raija Karjalainen p. 044 497 3709,
raija.karjalainen@liminka.fi

Alue- ja kuntavaalien 2025 vaalipäivä on sunnuntai 13.4.2025.
Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 2.-8.4.2025.

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme sekä laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Vaalilautakunnan tehtävänä on vaalipäivän äänestämisen järjestäminen sekä alustava ääntenlaskenta. Vaalitoimikunnan tehtävänä on järjestää ennakkoäänestys laitoksissa. Keskusvaalilautakunnan jäsenen tai sihteerin ei ole suositeltavaa toimia oman tehtävänsä ohessa minään muuna vaaliviranomaisena (keskusvaalilautakunta huolehtii muun muassa vaalien ennakkoäännten laskennasta vaalipäivänä).

Kelpoisuus ja esteellisyys / Vaalilautakunta

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. *Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla aluevaalien ehdokas eikä kuntavaalien ehdokas.* Vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa "mahdollisuuksien mukaan" voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä, esimerkiksi niitä henkilöitä, jotka toimivat ennakkoäänestyksen vaalitoimitsijoina. Hallintolain esteellisyyssääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva aluevaalien tai kuntavaalin ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Kelpoisuus ja esteellisyys/ Vaalitoimikunta

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. *Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla aluevaalien ehdokas eikä kuntavaalien ehdokas eikä myöskään ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi.* Vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa "mahdollisuuksien mukaan" voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan

nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä. Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Kaikkien vaaliviranomaisten toimintaa ohjaa vaalilain 9 a §:n yleissäännös, joka velvoittaa puolueettomaan toimintaan.

Vaalitoimielinten valinnassa on otettava huomioon tasa-arvolain vaatimus sukupuolikiintiöstä. Sekä jäsenissä että varajäsenissä on oltava naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 %. Kun vaalitoimikunnassa kuitenkin on vain kolme jäsentä, ei tasa-arvolaissa säädettyä 40 prosentin vähimmäiskiintiötä voida noudattaa kuin toiseen sukupuoleen nähden.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Rajala Pekka
Päätösehdotus	Kunnanhallitus valitsee Kirkonkylän ja Tupoksen vaalilautakuntiin puheenjohtajat, varapuheenjohtajat ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellisen määrän varajäseniä (kuitenkin vähintään kolme) sekä vaalitoimikuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja yhden muun jäsenen sekä tarpeellisen määrän varajäseniä (kuitenkin vähintään kolme).
Päätös	Kunnanhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.